13/12: Opmerkingen MPVO op nota nr.: 42653681 + brf. nr.: 42602385

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

ID.nr.:

TER ONDERTEKENING
Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van
First Amendment

Datum
22 november 2023

Referentie
42653681

Bijlagen
Bijlage 1: Kamerbrief staatsexamens vo 2023

Bijlage 2: Staatsexamenmonitor 2023

Intern OCW afgestemd
VO

Extern OCW afgestemd
CvTE, DUO

nota

Kamerbrief staatsexamens vo 2023

Aanleiding

In bijgaande brief informeert u de Kamer over het verloop en de resultaten van de staatsexamens voortgezet onderwijs in 2023 (hierna: staatsexamens). In deze brief informeert u de Kamer ook over het besluit om de duimregeling in het staatsexamen al dan niet voort te zetten in 2024 en verder. Zoals toegezegd door uw ambtsvoorganger in het tweeminutendebat over examens 2023 op 29 maart jl. zijn in dit besluit de resultaten van de staatsexamens 2023 en het beeld over de staatsexamenkandidaten die in potentie in 2024 gebruik kunnen maken van de duim meegewogen.[1] Het besluit t.a.v. het verlengen van de duimregeling is eerder (2 oktober jl.) aan u voorgelegd, de betreffende nota is toegevoegd aan het notadossier en de belangrijkste punten hiervan zijn opgenomen in deze nota.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief? — zie opmerkingen in tekst.
- Bent u akkoord met het niet verlengen van de duimregeling voor staatsexamenkandidaten in 2024 e.v.? R
- Bent u akkoord met het bespreken van de hoofdlijnen van de bijgevoegde brief met sectororganisaties uit het vso, voorafgaand aan het verzenden hiervan aan de Tweede Kamer? R

Kernpunten Kamerbrief

1. U bespreekt het verloop van de staatsexamens 2023.
   - Dit jaar zijn de staatsexamens goed verlopen. Wel is er nog steeds sprake van druk op de staatsexamenorganisatie.

2. De staatsexamenresultaten van 2023 worden behandeld aan de hand van de monitor van DUO.
   - De slagingspercentages zijn vergelijkbaar met 2022, en wederom lager dan in 2021. Een belangrijke kanttekening is dat de aantallen kandidaten relatief erg klein zijn, waardoor de percentuele verschillen al snel groot lijken. Ook de gemiddelde cijfers zijn vergelijkbaar met 2022. NB relatief weinig examenkandidaten.
   - Er waren 1516 kandidaten die recht hadden op de duimregeling dit jaar (omdat zij diplomakandidaat waren en een resultaat uit 2020, 2021 of

[1] Kamerstuk II 2022-23, 31289, nr. 533

2022 konden inbrengen) en die zijn geslaagd.[2] Hiervan was naar schatting voor minimaal 13% en maximaal 17% van de kandidaten de duim ook daadwerkelijk nodig om te kunnen slagen.

- Conform de toezegging in het tweeminutendebat over examens 2023 op 29 maart jl. heeft DUO op ons verzoek gekeken naar het potentieel aantal kandidaten dat recht heeft op de duimregeling in 2024.[3] Dit is een benadering omdat uit de registratie niet valt op te maken of kandidaten die in een coronajaar een certificaat behaald hebben nog aan het toewerken zijn naar een diploma.
- De verwachting is dat de groep kandidaten die in 2020, 2021 of 2022 een resultaat heeft behaald en in 2024 opgaat voor het staatsexamen, niet groter dan 1000 kandidaten is.[4] Deze kandidaten kunnen zowel voor het diploma opgaan of een extra deelcertificaat behalen.

3. Indien u akkoord bent met het stoppen van de duimregeling voor staatsexamenkandidaten informeert u de Kamer hierover.

- *Informatie over de duimregeling vanuit staatsexamenmonitor 2023*
  - De staatsexamenmonitor geeft inzicht in het gebruik van de duimregeling in 2023 en het potentiële gebruik van de duimregeling in 2024.
  - In 2021 en 2022 hebben staatsexamenkandidaten ook het recht gehad op de duimregeling. In beide jaren heeft iets meer dan 11 procent hier met zekerheid gebruik van gemaakt. Dit komt overeen met het percentage kandidaten dat in 2023 met zekerheid gebruik heeft gemaakt van de duimregeling. In de staatsexamenrapportage 2022 was een lichte daling zichtbaar in het slagingspercentage van staatsexamenkandidaten.
    - De verwachting is dat door de duimregeling er sprake is van een bepaald gedragseffect van kandidaten. Bijvoorbeeld dat kandidaten zich minder inzetten voor een vak, wetende dat ze het vak kunnen duimen. Dit kan mogelijk ertoe leiden dat gegevens over het gebruik van de duimregeling een vertekend beeld geven, omdat niet zeker te stellen is in hoeverre kandidaten echt de duim nodig gehad hebben om te slagen.
  - De monitor kan zowel als voor- en tegenargument voor een duimregeling worden uitgelegd. Namelijk:
    - De monitor laat geen directe aanleiding zien dat er zorgen zijn over opgelopen achterstanden bij staatsexamenkandidaten.
    - Het aandeel kandidaten dat geslaagd is zonder gebruik te maken van de duimregeling is groot.

---

[2] In 2023 waren er 3117 diplomakandidaten. Hiervan behaalden 1691 kandidaten resultaten in 2020, 2021 of 2022 en daarom konden zij dit jaar potentieel gebruikmaken van de duimregeling. Uiteindelijk slaagden van deze groep 1516 kandidaten. De andere 175 kandidaten zijn gezakt en konden ook geen gebruikmaken van de duim om alsnog te slagen (bijvoorbeeld omdat ze te veel onvoldoendes of een kernvak te veel onvoldoende hadden).
[3] Kamerstuk II 2022-23, 31289, nr. 533
[4] Er zijn de afgelopen jaren rond de 6500 kandidaten per jaar waarvan in 2024 minder dan 1000 kandidaten een resultaat zullen inbrengen uit een coronajaar. Van deze groep is het niet bekend of zij in 2024 opgaan voor een diploma of certificaat en daarmee het recht hebben op de duimregeling. Jaarlijks gaan rond de 3000 kandidaten op voor het diploma.

- Het aantal kandidaten dat potentieel gebruik kan maken van de duimregeling in 2024 is kleiner dan in 2023.

- *Argumentatie duimregeling algemeen:*

  + Vanuit de Tweede Kamer en Leerlingen Belang Voortgezet Speciaal Onderwijs (hierna: LBVSO) wordt ervoor gepleit dat staatsexamenkandidaten die in 2024 en verder opgaan voor het diploma en een resultaat uit een coronajaar inbrengen ook het recht krijgen op de duimregeling omdat ook deze groep achterstanden heeft opgelopen in tijden van corona.

  - Het is van belang om de waarde van het staatsexamendiploma vergelijkbaar te houden met een regulier vo- en vavo-diploma. In het reguliere vo en het vavo zijn er sinds 2023 geen eindexamenmaatregelen meer. In 2023 hadden alleen staatsexamenkandidaten recht op een duimregeling. NB

  - Inmiddels hebben staatsexamenkandidaten minimaal twee jaar te tijd gehad om een tegenvallend resultaat te verbeteren door opnieuw op te gaan voor een vak. Binnen het staatsexamen is er namelijk de mogelijkheid om niet behaalde vakken in een later jaar opnieuw te doen.

  - Binnen het staatsexamen blijven behaalde resultaten tien jaar geldig. Indien wordt besloten de duimregeling te verlengen naar 2024, is het passend om de duim te verlengen naar uiterlijk 2032. Dat zou een onredelijk lange termijn zijn. nee

  - Onderzoek toont aan dat kandidaten die slagen met behulp van de duimregeling minder succes hebben in het vervolgonderwijs. Om staatsexamenkandidaten een eerlijke kans te bieden in het vervolgonderwijs is het daarom van belang dat de duimregeling niet wordt verlengd. NB

dit is cruciaal! Het gaat om succesvol vervolgonderwijs etc.

Alles overwegende adviseren wij u om de duimregeling niet te verlengen. In de conceptbrief zijn wij uitgegaan van het scenario dat u de duimregeling niet verlengt. Mocht u anders besluiten, dan herschrijven wij de brief.

Toelichting

Achtergrondinformatie duimregeling

- Staatsexamenkandidaten die in 2023 zijn opgegaan voor het diploma hadden het recht een duim te leggen op een van de resultaten, mits zij een resultaat inbrachten uit één van de coronajaren. Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie van Meenen c.s.[5] en zijn staatsexamenkandidaten gecompenseerd voor de uitdagingen waarmee zij zijn geconfronteerd in tijden van corona.
  - Leerlingen uit het reguliere voortgezet onderwijs en het vavo zijn in 2023 niet meer gecompenseerd voor mogelijke achterstanden door corona.
  - Naast het recht op de duimregeling hadden diplomakandidaten in 2023 ook het recht op een extra herkansingsmogelijkheid. Dit recht hebben diplomakandidaten de komende jaren, totdat het

[5] Kamerstuk II 2021-22, 31289, nr. 510

verbeteragenda
→ structureel herkansings-
mogelijkheid.

mogelijk is om deelcertificaatkandidaten structureel een herkansingsmogelijkheid te bieden, conform motie Van Meenen c.s.[6]. Deze maatregel is daarmee geen coronamaatregel. Met de verbeteragenda van het staatsexamen vo wordt het mogelijk gemaakt dat certificaatkandidaten een herkansingsmogelijkheid krijgen.

- In het tweeminutendebat over examens 2023 heeft de Kamer vragen gesteld over de bereidheid om de duimregeling voor staatsexamenkandidaten vo te verlengen. In het debat is toegezegd dat bij de eerstvolgende rapportage over het staatsexamen het besluit over het verlengen van de duimregeling in 2024 e.v. wordt meegenomen.[7] | toegezegd.

Juridische, financiële en uitvoeringsconsequenties

- Indien wordt besloten de duimregeling **niet** te verlengen, heeft het geen financiële, juridische en uitvoeringsconsequenties.
- Indien wordt besloten de duimregeling **wel** te verlengen heeft dit financiële, juridische en uitvoeringsconsequenties.
    - Financiële consequenties: Voor de examenketen heeft het verlengen van de duimregeling uitvoeringskosten die via een uitvoeringstoets bepaald moeten worden. Op dit moment is er nog geen dekking voor deze kosten.
    - Juridische consequenties: Het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zal moeten worden aangepast middels een spoed algemene maatregel van bestuur om tijdige inwerkingtreding voor de start van de examens op 1 april 2024 te realiseren.
    - Uitvoeringsconsequenties: DUO geeft aan dat de haalbaarheid van het verlengen van de duimregeling in 2024 voor de uitvoering krap is. Opdrachtverlening vóór 1 februari 2024 is noodzakelijk voor de haalbaarheid.

Verbeteragenda Staatsexamens

- Binnen de verbeteragenda van het staatsexamen wordt gewerkt aan een toekomstbestendige staatsexamenorganisatie die beter aansluit bij de wensen en behoeften van de vso-kandidaten. Ook voorziet de verbeteragenda in herkansingsmogelijkheden voor deelcertificaatkandidaten en het eerder inzicht geven in de behaalde CE-resultaten voor staatsexamenkandidaten.
- Het streven is om de Kamer over de stand van zaken van de verbeteragenda en de onderliggende projecten begin 2024 te informeren. → uitgebreide verbeteragenda.

Vervolgproces

- Indien u akkoord bent met het geadviseerde besluiten, zullen relevante sectororganisaties[8] geïnformeerd worden over de hoofdlijnen van de brief, en over uw besluit omtrent de duimregeling. Daarna wordt de bijgevoegde brief naar de Kamer verstuurd. Het streven is om de brief voor het kerstreces te versturen.

---

[6] Kamerstuk II, 2022-23, 31 289, nr. 521
[7] Kamerstuk II 2022-23, 31289, nr. 533
[8] PO-raad, Sectorraad GO, Vivis, Simea en LBVSO

- In het voorjaar 2024 wordt een brief gestuurd over de staatsexamens en de voortgang van de verbeteragenda. Hierin zal in brede zin het beeld worden geschetst over de vormen van maatwerk die binnen het staatsexamen mogelijk zijn voor de verschillende doelgroepen die de examenvoorziening bedient.

Datum
22 november 2023

in huidige brief staat
schetsen welke maat-
werk nu al wordt
geboden.
Met iedereen heeft
hier het juiste / volledige
beeld van.

11/10: Opmerking MPVO op nota nr. 41562753 + brf. niet verzenden v.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

ID.nr.:

TER ONDERTEKENING
Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van

First Amendment

Datum
02 oktober 2023

Referentie
41562753

Bijlagen
1. Overzicht coronamaatregelen (staats)examens
2. NtI Voortgang verbeteragenda staatsexamens vo.

Intern OCW afgestemd
VO, WJZ

nota

NtO Kamerbrief duimregeling staatsexamens 2024

Aanleiding

- Staatsexamenkandidaten die in 2023 zijn opgegaan voor het diploma hadden het recht een duim te leggen op een van de resultaten, mits zij een resultaat inbrachten uit één van de coronajaren. Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie van Meenen c.s.[1] en zijn staatsexamenkandidaten gecompenseerd voor de uitdagingen waarmee zij zijn geconfronteerd in tijden van corona.
- In het tweeminutendebat over examens 2023 heeft de Kamer vragen gesteld over de bereidheid om de duimregeling voor staatsexamenkandidaten vo te verlengen. In het debat is toegezegd dat bij de eerstvolgende rapportage over het staatsexamen, die in december 2023 wordt verwacht, het besluit over het verlengen van de duimregeling in 2024 e.v. wordt meegenomen.[2]
- We weten nu al dat de gegevens uit de staatsexamenrapportage van december onvoldoende informatie geven over de nut en noodzaak van het verlengen van de duimregeling. Om die reden is het wenselijk om voor het nemen van het besluit over het verlengen van de duimregeling niet te wachten op de staatsexamenrapportage en daarmee wordt het een principieel besluit. Het is wenselijk deze zo snel mogelijk te nemen zodat staatsexamenkandidaten weten waar ze aan toe zijn en zich gericht kunnen voorbereiden op het examen 2024.

Ik zou rapportage toch willen afwachten en (geïnformeerd) in dec. de Kamer willen informeren.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met het niet verlengen van de duimregeling voor staatsexamenkandidaten in 2024 e.v.?
- Bent u akkoord met het bespreken van de hoofdlijnen van de bijgevoegde brief met sectororganisaties uit het vso, voorafgaand aan het verzenden hiervan aan de Tweede Kamer?

Kernpunten

- Vanuit de Kamer en LBVSO[3] wordt ervoor gepleit dat staatsexamenkandidaten die in 2024 e.v. op gaan voor het diploma en een resultaat uit een coronajaar inbrengen ook het recht krijgen op de

[1] Kamerstuk II 2021-22, 31289, nr. 510
[2] Kamerstuk II 2022-23, 31289, nr. 533
[3] Leerlingbelang vso

duimregeling omdat ook deze groep achterstanden heeft opgelopen in tijden van corona.

- De staatsexamenrapportage wordt in december verwacht. Er is op dit moment nog geen beeld te geven over de resultaten van het staatsexamen in 2023.
- Het is in deze rapportage enkel mogelijk informatie te geven over de mate waarin kandidaten in 2023 een duim gelegd hebben op een behaald resultaat en een indicatie te geven over de omvang van de groep kandidaten is die in 2024 gebruik kan maken van een duimregeling. Deze gegevens zeggen onvoldoende over de nut en noodzaak van het verlengen van de duimregeling en kunnen zowel als voor- en tegenargument voor een duimregeling worden uitgelegd. Het besluit is in essentie een principieel besluit dat ook nu al genomen kan worden.
- Voor kandidaten is het wenselijk om zo snel mogelijk te weten of zij in 2024 recht hebben op een duimregeling zodat zij weten waar ze aan toe zijn en zich gericht kunnen aanmelden en voorbereiden op het examen (aanmelden voor het staatsexamen is mogelijk tot 31 december). LBVSO heeft gevraagd zo snel mogelijk helderheid te geven over de duimregeling in 2024.
- Inmiddels hebben deze staatsexamenkandidaten minimaal twee jaar te tijd gehad om een tegenvallend resultaat te verbeteren door opnieuw op te gaan voor een vak.
- Het is van belang om de waarde van het staatsexamendiploma vergelijkbaar te houden met een regulier vo- en vavo-diploma. In het reguliere vo en het vavo zijn er sinds 2023 geen eindexamenmaatregelen meer. In 2023 hadden alleen staatsexamenkandidaten recht op een duimregeling.
- Onderzoek toont aan dat kandidaten die slagen met behulp van de duimregeling minder succes hebben in het vervolgonderwijs. Om staatsexamenkandidaten een eerlijke kans te bieden in het vervolgonderwijs is het daarom van belang dat de duimregeling niet wordt verlengd.[4]
- Sectororganisaties worden voor het verzenden van de brief aan de Kamer meegenomen in het voorgenomen besluit en de hoofdlijnen uit de brief. Indien de sectororganisaties weerstand tonen bij het voorgenomen besluit wordt u hiervan op de hoogte gebracht en kan dit meegenomen worden in de afweging om de brief naar de Kamer te verzenden. . De verwachting is dat LBVSO bezwaar zal hebben bij het besluit om de duimregeling niet te verlengen.
- De verwachting is dat er een meerderheid zou kunnen zijn in de huidige TK voor een duimregeling in 2024 voor staatsexamenkandidaten, als hierover een motie zou worden ingediend. Een motie voor een duimregeling in 2023 voor staatsexamenkandidaten is met algemene

[4] Cohortrapportage NP Onderwijs 2023, DUO

stemmen aangenomen en werd ingediend door D66, GroenLinks, PvdA, CDA en VVD. De argumentatie voor die motie komt grotendeels overeen met de argumentatie voor een duimregeling in 2024, namelijk dat kandidaten in coronajaren één of meer resultaten hebben behaald en dus effecten hebben ervaren van corona die gecompenseerd zouden moeten worden met een duimregeling.

Toelichting

Huidige duimregeling

- In 2023 hebben diplomakandidaten van het staatsexamen die een resultaat inbrachten uit een coronajaar (2020, 2021 en 2022) de mogelijkheid gehad een duim te leggen op een resultaat die betrokken wordt in de uitslagbepaling. Met deze maatregel is uitvoering gegeven aan de motie Van Meenen c.s.[5]
- Staatsexamenkandidaten zijn hiermee gecompenseerd voor de achterstanden die zij hebben opgelopen door corona. Leerlingen uit het reguliere voortgezet onderwijs en het vavo zijn hiervoor in 2023 niet meer gecompenseerd.
- Naast het recht op de duimregeling hadden diplomakandidaten in 2023 ook het recht op een extra herkansingsmogelijkheid. Dit recht hebben diplomakandidaten de komende jaren, totdat het mogelijk is om deelcertificaatkandidaten een herkansingsmogelijkheid te bieden. Deze maatregel is geen coronamaatregel. Met de verbeteragenda van het staatsexamen vo wordt het mogelijk gemaakt dat certificaatkandidaten een herkansingsmogelijkheid krijgen.

Argumentatie voor het schrappen van de duimregeling

- Door verschillende partijen wordt het als onterecht ervaren dat staatsexamenkandidaten die in 2024 e.v. opgaan voor het diploma en daarbij een resultaat inbrengen uit een coronajaar geen recht hebben op de duimregeling. Deze groep heeft immers ook achterstanden opgelopen ten gevolgen van corona. Daar kan echter het volgende tegen ingebracht worden:
    - Binnen het staatsexamens is er de mogelijkheid om niet behaalde vakken in een later jaar opnieuw te doen. Staatsexamenkandidaten die vanaf 2024 opgaan voor het diploma en een onvoldoende resultaat uit een coronajaar inbrengen hebben inmiddels minimaal twee jaar de tijd gehad om het resultaat te verbeteren door opnieuw op te gaan voor een vak en daarmee opgelopen achterstanden in te lopen.

[5] Kamerstuk II 2021-22, 31289, nr. 510

    - Binnen het staatsexamen blijven behaalde resultaten tien jaar geldig. Indien wordt besloten de duimregeling te verlengen naar 2024, is het passend om de duim te verlengen naar uiterlijk 2032.
    - In het reguliere voortgezet onderwijs en het vavo zijn sinds 2023 alle coronamaatregelen vervallen (zie bijlage 1. Overzicht coronamaatregelen). Op verzoek van de Kamer was er in 2023 voor staatsexamenkandidaten wel een coronamaatregel in de vorm van de duimregeling. Dat maakt dat het staatsexamen in 2023 al een afwijkend jaar was ten opzichte van het reguliere vo en het vavo. Indien wordt besloten om de duimregeling voor het staatsexamen te verlengen, zorgt het opnieuw voor een verschil in de uitslagbepaling van de verschillende examenvoorzieningen (regulier vo, vavo, staatsexamen). Om die reden is het wenselijk om ook voor het staatsexamen zo snel mogelijk terug te gaan naar "normaal" zodat de waarde van de verschillende diploma's gelijk blijft.
    - Eerdere resultaten hebben laten zien dat kandidaten die gebruik maken van de duimregeling om zodoende te slagen voor het diploma, minder goed presteren in het vervolgonderwijs. Om staatsexamenkandidaten een zo'n eerlijk mogelijke kans te geven binnen het vervolgonderwijs is het wenselijk de duimregeling niet te verlengen.
- In 2021 en 2022 hebben staatsexamenkandidaten ook het recht gehad op de duimregeling. In beide jaren heeft iets meer dan 11 procent hier gebruik van gemaakt. In de staatsexamenrapportage 2022 was een lichte daling zichtbaar in het slagingspercentage van staatsexamenkandidaten.[6]
    - De groep kandidaten die in 2024 recht zou hebben op de duimregeling is naar verwachting kleiner dan in 2023.
    - De verwacht is dat door de duimregeling er sprake is van een bepaald gedragseffect van kandidaten. Dit kan mogelijk ertoe leiden dat gegevens over het gebruik van de duimregeling een vertekend beeld geven.

Het moment van het besluit

- In december wordt de staatsexamenrapportage verwacht en het voornemen is om de Kamer hier voor het einde van het jaar over te informeren. In de staatsexamenmonitor 2023 wordt inzichtelijk hoe groot de groep staatsexamenkandidaten is geweest die doormiddel van de duim alsnog het diploma heeft behaald. Ook kan een indicatie worden gegeven over de omvang van de groep die in een volgend jaar recht heeft op de duimregeling.
- De gegevens geven onvoldoende informatie over de nut en noodzaak van het verlengen van de duimregeling. Dit maakt dat het besluit een

[6] Kamerstuk 2022-23, 31289, nr. 531

principiële afweging is die ook zonder deze gegevens genomen kan worden.
- Het is zinvol om het besluit zo spoedig mogelijk te nemen zodat staatsexamenkandidaten hierover geïnformeerd kunnen worden en zich gerichter kunnen aanmelden en voorbereiden op het examen in 2024. De kans bestaat dat kandidaten zich minder inspannen voor bepaalde vakken omdat zij hopen dat de duimregeling alsnog wordt verlengt. Door het besluit later te nemen kunnen kandidaten zich mogelijk onvoldoende meer voorbereiden voor vakken die alsnog meetellen in de uitslagbepaling.

Juridische en financiële consequenties
- Indien wordt besloten de duimregeling niét te verlengen, heeft het geen financiële en juridische consequenties.
- Indien wordt besloten de duimregeling wél te verlengen heeft dit financiële en juridische consequenties.
    - Financiële consequenties: Voor de examenketen heeft het verlengen van de duimregeling uitvoeringskosten die via een uitvoeringstoets bepaald moeten worden. Op dit moment is er nog geen dekking voor deze kosten.
    - Juridische consequenties: Het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zal moeten worden aangepast middels een spoed algemene maatregel van bestuur om tijdige inwerkingtreding voor de start van de examens op 1 april 2024 te realiseren.

Staatsexamens algemeen
- Binnen de verbeteragenda van het staatsexamen wordt gewerkt aan een toekomstbestendige staatsexamenorganisatie die beter aansluit bij de wensen en behoeften van de vso-kandidaten. Dit moet het onder andere mogelijk maken dat certificaatkandidaten van het staatsexamen een herkansingsmogelijkheid hebben en dat de CE-resultaten van staatsexamenkandidaten eerder bekend worden gemaakt.
- In een separate nota wordt u geïnformeerd over de stand van zaken van de verbeteragenda en de onderliggende projecten. Het streven is om de Kamer hier voor het einde van het jaar over te informeren.

Vervolgproces
- Indien u akkoord bent met het geadviseerde besluit, zullen relevante sectororganisaties[7] hierover worden geïnformeerd, waarna de bijgevoegde brief naar de Kamer verstuurd wordt. Het streven is om de brief zo spoedig mogelijk na het herfstreces en voor het verkiezingsreces te verzenden.

---

[7] PO-raad, Sectorraad GO, Vivis, Simea en LBVSO

- Begin december wordt de staatsrapportage en de voortgangsrapportage van de verbeteragenda staatsexamens vo verwacht. Het streven is om de Kamer hier voor het einde van het jaar over te informeren. In deze Kamerbrief wordt ook teruggeblikt op de staatsexamens 2023 en wordt de Kamer geïnformeerd over de gespreksronde die gevoerd met de vso-sector over de keuzes en afwegingen die worden gemaakt met betrekking tot examinering in het vso. In de bijlage wordt u verder geïnformeerd over de huidige stand van zaken en het verdere proces.